

5554.

SPRAWOZDANIE
 TOWARZYSTWA
 WZAJEMNEGO KREDYTU
 W KRAKOWIE

z czynności dwudziestego trzeciego roku 1897.

W KRAKOWIE,
 W DRUKARNI « CZASU » FR. KLUCZYCKIEGO I SPÓŁKI
 pod zarządem Józefa Łakocińskiego.
 1898.

5554

SPRAWOZDANIE

TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

W KRAKOWIE

z czynności dwudziestego trzeciego roku 1897.

W KRAKOWIE,
W DRUKARNI „CZASU“ FR. KLUCZYCKIEGO I SP.
pod Zarządem Józefa Łakocińskiego.

1898.

SPRAWOZDANIE

TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

ZA ROK 1897

z czynności dwudziestego trzeciego roku 1897.

W KRAKOWIE

NAKŁADEM TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU W KRAKOWIE.

ZARZĄD TOWARZYSTWA.

RADA NADZORCZA:

Wybrani przez Zgromadzenie ogólne w r. 1897.

Prezes: **Męciński Józef** w Partyniu, poczta Tarnów.

Wice-Prezes: **Gniewosz Włodzimierz** w Potoku złotym, poczta Potok złoty.

CZŁONKOWIE RADY NADZORCZEJ:

Balicki Ludwik w Wykotach, p. Sambor. Wybrany z obwodu Samborskiego.

Bohdanowicz Grzegorz w Oszechlibach, p. Niepołokowce. Wybrany z Księstwa Bukowińskiego.

Breuer Bertemilian Jan we Lwowie, ul. Kościuszki l. 20. Wybrany z obwodu Lwowskiego.

Brykczyński Stanisław we Lwowie, Kastełówka willa pod „Lipami“.

Wybrany z obwodu Stanisławowskiego.

Cieński Tadeusz w Drohiczówce, p. Latacz. Wybrany z obwodu Czortkowskiego.

Dobek Józef w Borszczowie, p. Zabłotów. Wybrany z obwodu Kołomyjskiego.

Dobrzyński Adolf w Zakrzowie, p. Wojnicz. Wybrany z obwodu Tarnowskiego.

Dydyński Maryan w Raciborsku, p. Wieliczka. Wybrany z obwodu Bocheńskiego.

Hr. Dzieduszycki Klemens w Martynowie, p. Martynów. Wybrany z obwodu Brzeżańskiego.

Garapich Michał w Cebrowie, p. Jezierna. Wybrany z obwodu Tarnopolskiego.

Głębocki Władysław w Zbyszycach, p. Tęgoborze. Wybrany z obwodu Sądeckiego.

Homolacs Stanisław w Kutkorzu, p. Kutkorz. Wybrany przez Zgromadzenie ogólne.

Dr Kraiński Władysław we Lwowie, Gal. Tow. Kred. ziem. Wybrany z obwodu Przemyskiego.

Komornicki Stanisław w Zawadce, p. Zawadka. Wybrany z obwodu Strzyjskiego.

Marynowski Edward we Lwowie, Gal. Bank Kred. Wybrany z miasta Lwowa.

Obertyński Zdzisław w Hujczu, p. Kamionka Lipnik. Wybrany z obw. Żółkiewskiego.

Dr Paszkowski Franciszek w Krakowie. Wybrany z W. Ks. Krakowskiego.

Hr. Potocki Andrzej w Krakowie. Wybrany z miasta Krakowa.

Prek Stefan w Pantalowicach, p. Kańczuga. Wybrany z obwodu Rzeszowskiego.

Sławiński Przeclaw w Kleczy, p. Wadowice. Wybrany z obwodu Wadowickiego

Trzeciecki Jan w Miejsu, p. Miejsce Piastowe. Wybrany z obwodu Jasielskiego.

Wasilewski Wojciech w Siemuszowy, p. Tyrawa wołoska. Wybrany z obwodu Sanockiego.

Wierzchlejski Bolesław w Kabarowcach, p. Zborów. Wybrany z obw. Złoczowskiego.

Hr. Wodzicki Antoni w Kościelcu, p. Chrzanów. Wybrany przez Zgromadzenie.

DYREKCJA TOWARZYSTWA:

Dyrektor I: **Słonecki Zenon.**

Dyrektor II: **Głazewski Ignacy.**

Dyrektor-Referent: **Dr Romer Gustaw.**

ZASTĘPCY:

Zastępca Dyrektora I: **Dr Górski Antoni.**

Zastępca Dyrektora II: **Dr Szarski Henryk.**

Zastępca Dyrektora-Referenta: **Piotrowski Ginwiłł Edmund.**

Reprezentant Dyrekcji we Lwowie: **Gnoiński Wincenty.**

KOMISARZ RZĄDOWY:

C. k. Kierownik Starostwa: **Bukowczyk Kazimierz.**

SPRAWOZDANIE

z czynności

TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ

W KRAKOWIE

za rok XXXVII to jest 18⁹⁷/₉₈

przedłożone

Zgromadzeniu Ogólnemu Członków Towarzystwa

w dniu 27 i 28 maja 1898 r.

i

UCHWAŁY

zapadłe na tem Zgromadzeniu.

Dnia 27 i 28 maja 1898 r. odbyło się w sali gmachu Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie trzydzieste siódme z kolei zwyczajne Zgromadzenie ogólne Członków tegoż Towarzystwa.

Na Zgromadzeniu tem było obecnych 270 Członków, mających w myśl § 84 statutu prawo do brania udziału w obradach Zgromadzenia ogólnego.

Prezes Rady nadzorczej, JW. **Męciński Józef**, skonstatowawszy potrzebny do prawomocności uchwał komplet obecnych Członków i zaznaczywszy, że ogłoszenie o tem Zgromadzeniu nastąpiło w przepisany terminie w myśl

§ 83 statutu, przedstawia Zgromadzeniu ogólnemu Reprezentanta Rządu JW-go **Kazimierza Bukowczyka**, c. k. Kierownika Starostwa, jako Komisarza rządowego zamianowanego reskryptem Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4 grudnia 1897. L. 11675 na mocy § 22 ces. patentu z dnia 26 listopada 1852. L. 253 Dz. p. p., — i zaprasza następnie stosownie do przepisu § 88 statutu na assesorów WW-nych **Alfreda Milieskiego i Jana Viviena**, poczem zagaja posiedzenie następującą przemową:

Witam Szanownych Panów w tak poważnym zebranych komplecie. Ważne sprawy, zamieszczone na porządku dziennym obrad naszych, powodują bez wątpienia tak liczne zebranie. Wymowny to dowód, że gdzie idzie o ważne i żywotne sprawy Towarzystwa, jego Członkowie dbali o pomyślność, rozwój i przyszłość tej instytucji, gotowi są zawsze jej służyć swoją wiedzą, znajomością stosunków, potrzeb i wymagań różnych warstw społeczeństwa i różnych okolic kraju.

Zanim przystąpię do rzeczowego zagajenia dzisiejszego zgromadzenia, mam do spełnienia smutny obowiązek koleżeński. W ciągu ostatniego roku rozstał się z tym światem długoletni członek Rady nadzorczej i Prezes sanockiej Rady powiatowej ś. p. **Feliks Gniewosz**. Od chwili założenia naszego Towarzystwa był on zawsze czynnym i gorliwym jego Członkiem. Naprzód jako Delegat, potem jako Członek Rady nadzorczej długi szereg lat służył instytucji z całą miłością, z pełnem przekonaniem, że spełnia obowiązek obywatelski i patriotyczny, poświęcając niejednokrotnie swój czas i pracę interesom i sprawom naszego Towarzystwa. Więc cześć pamięci zasłużonego obywatela, cześć i uznanie dla pracy ś. p. **Feliksa Gniewosza**. Na znak uznania i czci dla pamięci zmarłego powstaliście już Panowie z miejsc waszych. Ten objaw waszego żalu polecę zapisać do protokołu dzisiejszego zgromadzenia.

Przechodząc do spraw Towarzystwa, zaznaczam z przyjemnością, że pod względem wyników finansowych i osiągniętych rezultatów rok ubiegły we wszystkich działach, dzięki Bogu, do zupełnie pomyślnych zaliczyć możemy.

Ze sprawozdań Dyrekcji i Rady nadzorczej poweźmiecie Panowie szczególne wiadomości o rezultatach, osiągniętych w każdym dziale.

Ja tylko nadmienię, że w Dziale ogniowym mimo blisko 2,000.000 zlr. szkód wypłaconych, pozostałość wynosi 659.420 zlr. 70 ct., co daje możność wypłacenia naszym Członkom 20% zwrotu. Fundusz rezerwowy i emerytalny wzrósł już do poważnej kwoty 3,330.212 zlr. 94 ct.

Dział gradowy, w którym niejednokrotnie walezyliśmy ze stratami i znacznym niedoborem, przychodzi także do siły i zamożności; majątek tego działu już po strąceniu ciężącej jeszcze na nim reszty długu z dawnych lat nieszczęśliwych, wynosi na czysto 754.520 złr. 81 ct. w. a.

Dział życiowy, choć wolniej od ogniowego, rozwija się i wzrasta ciągle i stale. W roku ostatnim ilość zabezpieczonego kapitału, wystawionych polie i zebranej zaliczki, jak zwykle zwiększyła się. Stan wszystkich razem funduszów tego działu, t. j. rezerwy matematyczne, rezerwy ubezpieczeń wojennych, funduszu rezerwowego w ścisłym znaczeniu ect. wynosi 8,990.109 złr. 43 ct. Ta kwota poważna już nie tylko w naszym ubogim kraju, ale i w każdym innym zamożniejszym — daje nam nie nadzieję, ale pewność niezbitą, że względem zabezpieczonych u nas, spełnimy co do centa nasze zobowiązania, a spełnimy je bez zastrzeżeń, potrąceń lub sztuczek przeróżnych, któremi tak często niestety posługują się Towarzystwa spekulacyjne, zmuszając się same do tego, obniżeniem premii nieraz ponad możność obliczeń matematycznych, lub prawdopodobieństwo statystycznych tablic śmiertelności.

My względami konkurencyjnymi nie damy się zepchnąć na manowce. Wolimy rozwijać się wolno, ale stać silnie, opierać się na podstawach rachunków prawdziwych, niżeli premią niższą nad konieczność wabić sztucznie coraz większą ilość do ubezpieczenia na to, żeby kiedyś ich rodzinom i spadkobiercom powiedzieć: „za małośmy pobierali, więc nie możemy was w całości zapłacić“.

W ostatnich latach ubezpieczeni w Towarzystwach spekulacyjnych, pobierających niższe od naszych premie, usłyszeli to nieraz. Nasi ubezpieczeni takiego oświadczenia od nas nie usłyszą nigdy!

Towarzystwo wzajemnego kredytu wciąż oddaje członkom swoim znakomite usługi. W ubiegłym roku eskontowaliśmy weksli na kwotę 12,921.289 złr. — stale na 5% i także procent płacimy członkom od udziałów.

W tym dziale tylko podatki, rosnące z istic austriacką szybkością, napełniają nas obawą, że jeśli i nadal jak dotąd od roku do roku w tak gwałtownem tempie zwiększać się one będą, to pomyślna pod względem ekonomicznym działalność Towarzystwa wzajemnego kredytu może być na szwank narażona. Nadmienię tylko, że kiedy cała kwota na zapłacenie procentu od udziałów wynosi w ostatnim roku 55.832 złr. 48 ct., podatków zapłaciliśmy 28.299 złr. A jeszcze w rekursach mamy wymiar dodatkowy na dalszych 10.173 złr. o 3 cent.

Podając do wiadomości Szanownych Panów te dodatnie rezultaty działalności i rozwoju naszego Towarzystwa, nie mogę niestety na tem poprzestać, nie mogę powiedzieć: „I wszystko zresztą szło pomyślnie, nie nadzwyczajnego, ani złego się nie stało“.

Przeciwnie ze smutkiem przychodzi mi zaznaczyć, że w roku ubiegłym Towarzystwo nasze poniosło cios bolesny i ciężki — wielką szkodę moralną — którą odczuli głęboko wszyscy życzliwi Towarzystwu Członkowie, odczuł ją kraj cały, a w pierwszym rzędzie Zarząd Towarzystwa. Wydarzone defraudacye i sprzeniewierzenia, to ciężka klęska nie materyalna, bo ta być może albo bardzo mała, albo jej wcale nie będzie, ale stokroć większa szkoda moralna, która bryznęła czarną plamą na dotychczasową czystą i jasną blisko czterdziesto-letnią działalność naszej instytucyi.

Do smutnego szeregu wstrętnych sprzeniewierzeń i defraudacyj, które w ostatnich latach wydarzyły się w rozmaitych instytucjach finansowych, kasach rządowych, miejskich i powiatowych, w Namiestnictwie i Wydziale krajowym, przybyło niestety i nasze Towarzystwo. — W sprawozdaniu dyrekeji podane dziś będą do wiadomości dostojnego Zgromadzenia bliższe szczegóły i cyfry, dotyczące tego bolesnego dla nas wydarzenia. Ja mogę tylko nadmienić, że jest najgorętszem staraniem i usiłowaniem Zarządu, aby poprawić i wzmocnić środki kontroli i wprowadzić zmiany manipulacyjne, któreby w przyszłości chroniły Towarzystwo od tego rodzaju haniebnych wydarzeń.

Na porządku dziennym obrad tegorocznego zgromadzenia stoi ważna sprawa: zmiany statutów naszego Towarzystwa. Projekt Panom przedłożony, spowodowany został długoletnimi, bo od lat dwudziestu kilku datującymi się żądaniem licznych Członków naszego Towarzystwa, zamieszkujących więcej oddalone od Krakowa części kraju, a również wnioskami postawionymi na ostatniem Zgromadzeniu przez Szanownego Członka Towarzystwa **Dra Lipowskiego** i towarzyszy.

Reforma projektowana sięga bezwątpienia do zmiany zasadniczych podstaw ustroju i organizacyi władz Towarzystwa. Rozpatrzyć dokładnie tę sprawę i wypowiedzieć o niej ostatnie słowo będzie zadaniem dostojnego Zgromadzenia.

Wiem, że reforma projektowana liczy wśród was i gorących zwolenników i przeciwników bardzo stanowczych. Ale, że tak jedni jak i drudzy mają na względzie tylko dobro, pomyślność i rozwój Towarzystwa, dlatego

nie wątpię, że rozprawa toczyć się będzie z powagą, spokojem i rozwagą, i nawet wśród najgorętszej dyskusyi ani jedno słowo nie padnie, któreby zaszkodzić mogło Instytucyi lub dawało broń do ręki innym konkurencyjnym z nami Towarzystwom.

A jakakolwiek zapadnie uchwała, niech ona wyjdzie na korzyść i pożytek Towarzystwa, abyście kiedyś, o czym wiem, że pragniecie tego gorąco, naszą piękną Instytucyę przekazać mogli synom waszym, kroczącą po drodze tego postępu rozwoju świetności i zaufania publicznego, w jakich wam przekazali ją ojeowie wasi. (Oklaski).

Prezes podał do wiadomości telegram z Cieszyna, podpisany przez posła X. **Dra Świeżego** i tamtejsze wybitne osobistości, o przyznaniu dla Szląska jednego Delegata na walne zebrania.

Zgodnie z postawionym wnioskiem członka Towarzystwa, **Urbańskiego Mieczysława**, uchwała Zgromadzenie ogólne uwolnić sekretarza od odczytania protokołu z zeszłorocznego Zgromadzenia ogólnego, odbytego w dniu 26 maja 1897 roku.

Poczem przystąpiono do dalszego porządku dziennego, a mianowicie do wysłuchania sprawozdania Rady nadzorczej.

SPRAWOZDANIE RADY NADZORCZEJ

z ogólnym poglądem na działalność

TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ

W KRAKOWIE

w roku XXXVII istnienia Towarzystwa, to jest **1897/8**

przedłożone

ZGROMADZENIU OGÓLNEMU

w dniu 27 maja 1898 roku

przez **Referenta Rady Nadzorczej**

Dra Władysława Kraińskiego.

Wysokie Zgromadzenie!

Rada Nadzorcza, spełniając swój obowiązek statutem wskazany, ma zaszczyt złożyć Wysokiemu Zgromadzeniu sprawozdanie z czynności za rok ostatni, to jest za czas od 1 kwietnia 1897 do 31 marca 1898 roku.

W roku tym wypadek, który zaszedł w łonie administracyi naszego Towarzystwa, poruszył umysły członków interesujących się losami naszej Instytucyi, zaniepokoił wielu, wzbudził wiele obaw, dał powód do bardzo licznych zebrań po całym kraju, do ożywionych obrad nad ustrojem Zarządu.

Spółeczeństwo nasze złożyło w tym wypadku dowód szeroko rozwiniętego poczucia obowiązków obywatelskich, niesłychanego przywiązania do tego, co swoje, i wielkiego zainteresowania się wspólną sprawą cały ogół interesującą.

Tem żywym zainteresowaniem się całego społeczeństwa, okazaliśmy nasza narodową żywotność, niemniej jednak i Instytucya, sterowana umiejętną ręką, okazała swą niewzruszoną siłę, bo mimo zewnętrznych burz i gromów ominęła szczęśliwie szkopyły — i dzięki opiece Opatrzności i sumiennej i na znajomości rzeczy opartej pracy Dyrekcyi, nie zбочyła ani na włos z obranej drogi, i wykazuje rozwój interesów normalny i pomyślny.

Kierunek Instytucyi naszej zmienił się znacznie w ubiegłym roku, a szczegółowe sprawozdania z pojedynczych działów wykazały, że kierunek pozostał dobrym, a wyniki zamknięć rachunkowych korzystne.

By zapobiedz na przyszłość nadużyciom zaufania, jakie niestety dość często w Instytucyach czysto finansowych, a rzadziej w obywatelskich się trafiają, — o ile takie zapobieżenie wobec wybryków jednostek jest możliwym, postanowiła Rada Nadzorcza przy opracowaniu już dawno zamierzonej zmiany statutów położyć większy nacisk w kierunku: zaprowadzenia ściślejszej fachowej kontroli, unormowania praw wyborczych Członków wszystkich działów, jak również odpowiedniego określenia składu i atrybucyi Dyrekcyi, Rady nadzorczej i Walnego Zgromadzenia.

Obrady nad tym ważnym przedmiotem przeprowadziła Rada nadzorcza na dwóch nadzwyczajnych posiedzeniach, odbytych w dniach 5 i 15 kwietnia 1898 roku. Rezultat tej pracy będzie Wysokiemu Zgromadzeniu osobnem sprawozdaniem przedstawiony.

Dyrekcya i Komisye rachunkowe przedstawiają Wysokiemu Zgromadzeniu szczegółowe sprawozdania, i wnioski co do rozdziału zysków. W niniejszem sprawozdaniu ograniczymy się więc na naszkicowaniu działalności pojedynczych działów i osiągniętych rezultatów.

W Dziale ogniowym zakończyliśmy 37-my rok istnienia tego działu ubezpieczeń, który równie jak poprzedni rok 1896, był zupełnie pomyślnym. Członkom stowarzyszonym przypadnie w udziale zwrot, wynoszący 20% od wpłaconych zaliczek. Liczba wystawionych polic zwiększyła się o 5594, o zebrana zaliczka o zhr. 32.458 ct. 89. Liczba wypadków pogorzeli zmniejszyła się o 988, — ale za to wypłacone wynagrodzenia wynosiły w roku 37 więcej o zhr. 129.217 ct. 42, co po części wpłynęło na nieznaczne obniżenie zwrotu o 1% w porównaniu z rokiem przeszłym. Fundusz rezerwowy ogniowy powiększył się w roku 37 o zhr. 62.413 ct. 66 i wynosi zhr. 2,766.384 ct. 76.

W Dziale gradowym rok 1897, to jest 34-ty istnienia tego działu, pomimo zniżenia się zaliczki, okazał się w rezultacie pomyślnym.

W roku 1897 wydaliśmy polie gradowych mniej o 506, zebrane zaliczki wynosiły mniej o zhr. 104.190 ct. 62 jak w roku 1896. Pozostałość wynosiła zhr. 30.617 ct. 98, którą w myśl § 38 statutu gradowego użyto na częściowe umorzenie długu zaciągniętego z funduszu rezerwowego gradowego na pokrycie niedoborów w dawniejszych latach. Fundusz rezerwowy gradowego wzmógł się o zhr. 54.396 ct. 65 i wynosi nominalnie zhr. 915.561 ct. 65. Nieobciążony zaś fundusz tego działu wynosi zhr. 754.520 ct. 81.

W walce z elementami, silniejszą jak ludzka kierowanemi ręką, człowiek bezsilność swą zawsze odczuwa, choćby już tylko w tym kierunku, że nigdy stałych reguł obrony przeciwko elementarnej sile wynaleść nie jest wstanie. Tym zasadam podlega niestety i ubezpieczenie od gradu. Do coraz nowych uciekać się należy projektów, by ubezpieczenie od szkód w tym dziale wynikających, było jak najsprawiedliwszem, a jak najmniej ryzykownem dla Instytucyi. W tym roku widziała się Dyrekcya zmuszoną przedłożyć Radzie nadzorczej nowy projekt ubezpieczeń gradowych, po którym mamy słuszne prawo spodziewać się korzystniejszych wyników jak poprzednich.

Porównując ilość zgłoszonych ubezpieczeń gradowych od początku kampanii roku bieżącego po dzień dzisiejszy z takim samym okresem roku ubiegłego możemy twierdzić, że stan ubezpieczeń gradowych w roku bieżącym znacznie się zwiększył.

Dział ubezpieczeń na życie. Ten to właśnie dział dał w tym roku powód do ogólnego zaniepokojenia, — zaniepokojenia wywołanego defraudacją odkrytą w miesiącu październiku z. r. Z powodu tego wypadku poniosła Instytucya nasza rzeczywistą klęskę. Strata materyalna w znacznej części pokryta została, a pokrycie reszty zabezpieczono. Nierównie większą jest klęska moralna. Imię, które było chlubą Instytucyi, i powinno było na zawsze chlubą Towarzystwa pozostać, — imię, na którego nieskazitelność ojciec pracę całego swego życia poświęcił, okrył niesławą syn, przez lekkomyślne postęпки. Cześć powszechną i zaufanie, jakimi otaczano ojca, wyzyskał syn dla chwilowej korzyści własnej, a plama jego osobistych postępków dotknęła Instytucyę.

Pomimo to rozwój działu ubezpieczeń na życie w niczem powstrzymany nie został. Dział ten z upływem roku 1897 ukończył 28-my rok istnienia.

Mimo chwilowego zaniepokojenia opinii publicznej, stan ubezpieczonego kapitału wzrósł w tym roku o sumę zlr. 824.000, a rezerwa matematyczna podniosła się o sumę zlr. 542,000.

Dażnością Towarzystwa w ubiegłym roku było, aby punkt ciężkości nowych ubezpieczeń przenieść na zabezpieczenia połączone z ryzykiem śmiertelności, mianowicie według Tabl. I, V i XV, na takie kombinacye, które najwięcej celowi zabezpieczenia odpowiadają i dają rodzinom, w razie wcześniejszej śmierci zabezpieczonego, zupełne zaopatrzenie, a tem samem silniejsze ekonomiczne podstawy.

Starania te osiągnęły jak najlepsze rezultaty.

Co się tyczy śmiertelności, to wynik jej w ubiegłym roku był również pomyślny, gdyż szkoda rzeczywista była mniejszą od prawdopodobnej. Uprawieni zatem Członkowie, ubezpieczeni na wypadek śmierci otrzymają 5%, zaś ubezpieczeni na dożycie 2% dywidendy.

Rok bieżący zapowiada się w Dziale życiowym pomyślnie. Przybytek nowych ubezpieczeń w ciągu 4 miesięcy r. b. wynosi o zlr. 39.000 zabezpieczonych kapitałów więcej — jak w tym samym okresie roku 1897.

W dalszym ciągu podnieść należy, że oprócz dokonanej rewizyi ksiąg i majątku Towarzystwa przez Dyrekcyę i Radę nadzorczą, nadto z polecenia Ministerium spraw wewnętrznych, wydelegowana w grudniu 1897 r. Komisya departamentu asekuracyjnego zbadala ściśle wszystkie księgi rachunkowe i techniczne i znalazła, że wysokość rezerw matematycznych w zupełności odpowiada zobowiązaniom Towarzystwa, przyjętem z tytułu zawartych ubezpieczeń, a tem samem prawa Członków jak najlepiej są zagwarantowane.

W Towarzystwie wzajemnego kredytu wykazuje zamknięcie rachunkowe za rok 1897 nieco zmniejszony ruch operacyi.

Obrót kapitałów zmniejszył się o zlr. 4,686.490. Udziały zwiększyły się o zlr. 34.466, a eskont weksli zmniejszył się o zlr. 6.308. Z czystego zysku otrzymają Członkowie Towarzystwa wzajemnego kredytu dywidendę od udziałów 5%.

Rada nadzorcza odbyła w listopadzie 1897 i w maju 1898 roku zwyczajne posiedzenia swoje, zaś w kwietniu 1898 roku dwa nadzwyczajne posiedzenia w sprawie zmiany statutów, a nadto Komisye specjalne kilkakrotnie czynne były, tak w Krakowie jak i we Lwowie.

Na posiedzeniach tych załatwiono następujące ważniejsze sprawy:

- 1) Rozstrzygnięto zgodnie z przepisami statutu i słusnością 73 spraw spornych o wynagrodzenia szkód, w których poszkodowani odnieśli się o decyzję Rady nadzorczej.
- 2) Załatwiono 11 podań Towarzystw zaliczkowych i innych Instytucyj kredytowych. Stan pożyczek udzielonych takim Instytucyom za odpowiednim poręczeniem wynosi z dniem 1 kwietnia 1898 r. zhr. 226.115 ct. 22.
- 3) Załatwiono 170 podań od urzędników, wdów, sierót, sług, osób prywatnych i korporacyj.
- 4) Rada nadzorcza zatwierdziła wybory Członków Rady nadzorczej, dokonane po obwodach w myśl statutu i instrukcyi wyborczej, a mianowicie:

Tadeusza Cieńskiego	z obw.	Czortkowskiego
---------------------	--------	----------------

Józefa Dóbka	„	Kołomyjskiego
--------------	---	---------------

Dra Fran. Paszkowskiego z WKs.		Krakowskiego
--------------------------------	--	--------------

Wład. Głębockiego	z obw.	Sąddeckiego
-------------------	--------	-------------

Wojc. Wasilewskiego	„	Sanockiego
---------------------	---	------------

Stan. Brykczyńskiego	„	Stanisławowskiego
----------------------	---	-------------------

Adolfa Dobrzyńskiego	„	Tarnowskiego
----------------------	---	--------------

Przeclawa Sławińskiego	„	Wadowickiego
------------------------	---	--------------

Wybór w obwodzie Sanockim odbył się w miejsce zmarłego Członka Rady s. p. Feliksa Gniewosza, który przez lat 12 ten obwód w Radzie zastępował. Odczuwamy wszyscy głęboko tę stratę, Rada stratę kolegi gorliwego i czynnego, kraj obywatela prawego i pełnego poświęcenia dla sprawy publicznej.

- 5) Z powodu wniesionych rezygnacyj. Dyrektora II. Hr. Karola Scipio, oraz zastępców Dyrektorów: Dra Franciszka Paszkowskiego i Dra Władysława Lisowskiego, Rada nadzorcza opierając się na § 92 ustępie 5 statutu Towarzystwa wybrała Dyrektorem II. Ignacego Głazewskiego, dotychczasowego zastępcę Dyrektora Referenta, a na zastępców Dyrektorów, a mianowicie Zastępcą I. Dyrektora Dra Antoniego Górskiego, Zastępcą II. Dyrektora Dra Henryka Szarskiego, a Zastępcą Dyrektora Referenta P. Edmunda Piotrowskiego, tego ostatniego prowizorycznie na lat 2.
- 6) Uzupełniła skład Delegatów Towarzystwa w pojedynczych powiatach, gdzie tego zachodziła potrzeba, i zamianowała Delegatów dawniejszych na nowy okres trzechletni.

- 7) Uchwalila udzielić subwencye licznym strażom ogniowym ochotniczym na zakupno przyrządów do gaszenia ognia. Suma tych subwencyj wypłaconych w roku ubiegłym wynosiła zlr. 5.857.

Z powodu utworzenia przy Związku straży ogniowych ochotniczych we Lwowie kasy zapomóg dla członków straży ogniowych ochotniczych, uchwalila Rada nadzorcza w uwzględnieniu prośby tego Związku przełać fundusz kalek straży ogniowych krakowskiego Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń, wynoszący zlr. 3.270 ct. 43 do rzeczoney kasy zapomóg.

- 8) Rozdziłila przyznany przez Zgromadzenie ogólne fundusz dyspozycyjny, przeznaczając odpowiednie datki na cele humanitarne, krajowe i narodowe.
- 9) Wiadomo Wys. Zgromadzeniu, że w roku bieżącym przypada 50 letni jubileusz panowania Najj. Pana. Chwilę tę postanowila i Rada nadzorcza Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń uczcić utworzeniem fundacyi pamiątkowej. Wysokość fundacyi tej oznaczoną została na zlr. 20.000, które z funduszu dyspozycyjnego od lat ośmiu zbierane były. Celem fundacyi będzie: udzielanie zasiłków chorym wojskowym z pułków w Galicyi i na Bukowinie konsystujących. Z wydzielanych z funduszu dyspozycyjnego co roku na ten cel sum, uzbierała się kwota zlr. 17.234.44 brakuje przeto do uzupełnienia rzeczoney funducyi zlr. 2.765.56.

Ze względu, że wejście w życie powyższej fundacyi w roku bieżącym jako jubileuszowym jest pożądanem, Rada nadzorcza wnosi: aby Wys. Zgromadzenie z funduszu bieżących wyznaczyć zechciało kwotę zlr. 2.765.56, potrzebną dla uzupełnienia fundacyi.

- 10) Na porządku dziennym dzisiejszego Zgromadzenia jest zatwierdzenie wyboru jednego Członka Rady nadzorczej, którego kadencya urzędowania skończyła się w roku bieżącym.

Rada nadzorcza, stósownie do przysługującego jej w myśl § 85 statutu prawa, przedstawia Wys. Zgromadzeniu do zatwierdzenia na Członka Rady nadzorczej z łona Zgromadzenia ogólnego Hr. Antoniego Wodzickiego, który od roku 1892 zasiada w Radzie nadzorczej.

Rada nadzorcza, kończąc na tem swoje sprawozdanie, uprasza, by Wys. Zgromadzenie raczyło je przyjąć do wiadomości, i uchwalić przedstawione wyżej wnioski.

Sprawozdanie Rady nadzorczej przyjęto większością głosów.

SPRAWOZDANIE DYREKCYI Z OPERACYI TOW. WZAJEMNEGO KREDYTU

w roku 1897

odezytane

na Zgromadzeniu Ogólnem

przez Dyrektora Ignacego Głazewskiego.

Wysokie Zgromadzenie!

Sprawozdanie niniejsze za rok 1897 a dwudziesty trzeci istnienia Towarzystwa, które mamy zaszczyt Szanownym Panom przedłożyć, przedstawia obraz czynności z pod zarządu Dyrekcji w obecnym składzie.

Rok 1897 był bilansowym wynikiem gorszy od poprzednich, a to głównie z powodu niższej stopy procentowej, pobieranej od Członków przez przeciąg całego roku, podczas gdy w r. 1896 stopa ta była o $\frac{1}{2}\%$ przez część roku wyższą. Rachunek wskazuje, że przy sumie eskontu Złr. 12,000.000 zwiększenie dochodu rocznego o $\frac{1}{2}\%$ wynosiłoby około Złr. 20,000, odpowiednio do ostatnich zamknięć rachunkowych wykazujących przeszło Złr. 200,000 pobranych odsetek za eskont w ostatnim roku. Są jednak i inne przyczyny, które się na ten nieco gorszy rezultat złożyły a to: Stan wkładów się zmniejszył, a wypowiedanie i podnoszenie takowych były większe, koszta administracyi wzrosły nieco, a podatków opłacono znów więcej o Złr. 5.143 ct. 18.

Odpisano na dubioza Złr. 7.703 c. 71, czyli więcej o Złr. 2.205 c. 48, niż w roku 1896.

Udziały Członków ponownie wzrosły, co naturalnie mniej korzystnie wypaść musi przy rozdziale dywidendy.

Obrót w eskoncie weksli był wyższy w roku 1897 niż w poprzednim, a zapas, to jest stan portfelu z końcem roku nieco niższy. Reeskont tak wśród, jak w końcu roku był znacznie mniejszy, co jednak zbyt dodatnio na rachunek Zysków i Strat wpłynąć nie mogło, bo prawie to samo procentowo opłacono od obcych lokacyj, co by zapłacić należało za reeskont.

Fundusz rezerwowy wzrósł z oprocentowania i uchwały zeszłorocznej o Złr. 3.115 c. 48. Jest to wzrost nie wielki, tak, jak w stosunku do udziałów i wkładek niską jest suma ogólna Złr. 34.202 c. 34 tego funduszu. Od lat sześciu Rada Nadzorcza i Zgromadzenia ogólne zasilają go znacznie- szemi częściami zysku.

Znane defraudacye zaszeły w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń nie dotknęły w niczem Towarzystwa wzajemnego kredytu, o czem przekonały się odnośnie komisye po przeprowadzeniu licznych lustracyj, dokonanych tak przez Prezydium, jak przez Radę nadzorczą i w obecności c. k. Komisarza rządowego, we wszystkich kasach i depozytach, z końcem roku zeszłego.

Szczegółowe obroty i wyniki mamy zaszczyt przedstawić Szanownemu Zgromadzeniu, następującymi wyciągami z rachunków rocznych.

Wykaz obrotów w Towarzystwie Wzajemnego Kredytu

w Krakowie za rok 1897.

Obrót kasowy:

Doszedł w r. 1897 do sumy	Złr.	48,351.791	ct.	68
W porównaniu z obrotem w r. 1896	„	53,038.281	„	82
Zmniejszył się o	„	4,686.490	„	14

Udziały i ilość Członków:

Z roku 1896 pozostało członków 1292 z kwotą udziałów	Zlr.	1,120.571	ct.	37
Dnia $3\frac{1}{2}$ 1897 było członków 1296 z kwotą udziałów	„	1,155.038	„	18
Przybyło zatem 4 członków i udziałów	„	34.466	„	81

Wkładki na książeczki:

Dnia $3\frac{1}{2}$ 1896 było książeczek 1809 opiewających na	Zlr.	1,911.028	ct.	01
W r. 1897 stron 2.741 złożyło Zlr. 2,332.930 ct. —				
„ „ „ 3481 odebrało „ 2,396.904 „ 36				
Ubyło zatem wkładek	„	63.974	„	36
Stan wkładek $3\frac{1}{2}$ 1897 na 1791 książeczkach wynosił	„	1,847.053	„	65
Książeczek wkładkowych ubyło 18				

Dział wekslowy:

Dnia $3\frac{1}{2}$ 1896 portfel obejmował 1736 weksli na sumę	Zlr.	4,150.413	ct.	36
Dnia $3\frac{1}{2}$ 1897 portfel obejmował 1723 weksli na sumę	„	4,144.105	„	08
Ubyło zatem 13 weksli na	„	6.308	„	28
Wśród roku 1897 eskontowano 5.400 weksli na Zlr. 12,921.289 ct. 95				
Wśród roku 1897 spłacono 5.413 weksli na Zlr. 12,927.598 ct. 23				
W porównaniu z r. 1896 eskontowano więcej o 111 weksli na kwotę większą o	Zlr.	297.063	ct.	83
W porównaniu z r. 1896 spłacono więcej o 178 weksli na większą kwotę	„	605.788	„	33

Przez rok 1897 reeskontowano na Złr. 1,708.194			
mniej niż w r. 1896 o	„	1,654.727	„ 38
Przez rok 1897 wykupiono na Złr. 1,823.170 ct. —			
mniej niż w r. 1896 o	„	1,631.411	„ 38
Pozostało ³ / ₁₂ 1897 w reeskoncie Złr. 356.094			
Było ³ / ₁₂ 1896	„	471.070	
Przeto ubyło weksli reeskontow.	„	<u>114.976</u>	

Fundusz rezerwowy:

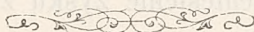
Wynosił dnia ³ / ₁₂ 1896	Złr.	32.886	ct. 86
Przybyło z odsetek za rok 1897	„	1.315	„ 48
Stan funduszu ³ / ₁₂ 1897	„	<u>34.202</u>	„ 34

Koszta administracji:

Płace, koszta kancelaryjne i prawne, lokal itd.	Złr.	23.322	ct. 28
Podatki i należności skarbowe	„	28.299	„ 01
Razem	„	<u>51.621</u>	„ 29

Zysk:

Rachunek zysków i strat za rok 1897 wykazuje			
zyski netto	Złr.	58.943	ct. 92
Rok 1896 dał bez — przeniesienia reszty	„	77.170	„ 84
W roku 1897 zatem jest zysk mniejszy	„	<u>18.226</u>	„ 92
Z wykazanej powyżej kwoty	„	58.943	„ 92
Strącając dla Dyrekcji (§ 6 statutu) tantiemę	„	5.894	„ 39
zostaje do rozdziału	„	53.049	„ 53
oraz przeniesienie zysku z r. 1896	„	14.367	„ 86
Do dyspozycji Zgromadzenia Ogólnego za r. 1897	„	<u>67.417</u>	„ 39

SPRAWOZDANIE KOMISJI RACHUNKOWEJ

złożone

OGÓLNEMU ZGROMADZENIU

CZŁONKÓW TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

W KRAKOWIE

na dniu 28 maja 1898 r.

przez Członka Rady nadzorczej *Stanisława Komornickiego*.

Szanowne Zgromadzenie!

Wskutek polecenia i w imieniu Rady nadzorczej Komisja rachunkowa składa sprawozdanie z operacji Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1897 r. włącznie, czyli za 23 rok istnienia Towarzystwa.

Komisja rachunkowa sprawdziła jak najdokładniej bilans, porównała go z odnośnemi księgami, przejrzała dowody i alegaty, weksle w portfelu, jakoteż wykaz reeskontowanych, sprawdziła stan kasy i znalazła, że wszystkie pozycye tego bilansu są usprawiedliwione i zgodne z rzeczywistością i że czysta pozostałość wynosi sumę . . . . . zhr. 58.943 ct. 92

doliczywszy do tejsze przeniesienie zysku z r. 1896 zhr. 14.367 ct. 86

Wynosi ogólna pozostałość . . . . . zhr. 73.311 ct. 78

Stosownie do § 6 lit. a) statutów Towarzystwa wzajemnego kredytu przypada dla Dyrekcji 10% tantiemy od czystej pozostałości, co czyni . . . , ... zlr. 5.894 ct. 39
pozostaje do dyspozycji Ogólnego Zgromadz. kwota zlr. 67.417 ct. 39

Na podstawie tych wyników stawia komisya rachunkowa z upoważnienia Rady nadzorczej i w jej imieniu następujące wnioski:

WNIOSEK I.

Ogólne Zgromadzenie po wysłuchaniu sprawozdań Dyrekcji, Rady nadzorczej i Komisji rachunkowej udziela Dyrekcji Towarzystwa wzajemnego Kredytu w Krakowie absolutoryum za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1897 roku włącznie, czyli za 23 rok istnienia Towarzystwa.

WNIOSEK II.

Z kwoty . . . . . zlr. 67.417 ct. 39
pozostalej do dyspozycji ogólnego Zgromadzenia przyznaje się:

- 1) W myśl uchwały ogólnego Zgromadzenia z dnia 29 maja 1877 r. i na podstawie § 6 ustępu 4 lit. b) i § 8 lit. f) statutu 10% czystego zysku jako wynagrodzenie dla Członków Rady nadzorczej, t.j. sumę zlr. 5.894 ct. 39
  - 2) W sposób § 6 statutu określony wypłaci się Członkom Towarzystwa dywidendę od udziałów w wysokości 5%, co czyni . . . . . zlr. 55.832 ct. 48
  - 3) Na powiększenie funduszu rezerwowego . . . . . „ 1.000 ct. —
  - 4) „ „ „ emerytalnego . . . . . „ 690 ct. 52
  - 5) Pozostałą resztę w kwocie . . . . . „ 4.000 ct. —
- przenosi się na rachunek zysków roku następnego t. j. 1898. . . . . zlr. 67.417 ct. 39

Wnioski powyższe zostały przez Zgromadzenie ogólne jednomyślnie bez dyskusji uchwalone.

Zgodnie z przedstawionymi wnioskami przez referenta komisji rachunkowej, Stanisława Komornickiego, uchwała Zgromadzenie ogólne jednomyślnie w obowiązującym statucie Towarzystwa wzajemnego kredytu wprowadzić niżej przytoczone zmiany, a w szczególności:

W paragrafie 2-gim dotychczasowe brzmienie ustępu 4-tego lit. a):

„do eskontowania weksli Członków, które to weksle Towarzystwo ma prawo reeskontować“ — zostaje zmienione w następujący sposób:

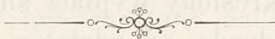
„do udzielania Członkom pożyczek na weksle, które Towarzystwo ma prawo reeskontować“.

W §. 7. ustęp 3, zamiast słów „i 24 Członków“ wstawia się słowa **„i 16 Członków“**; nadto w ustępie 9-tym tego paragrafu po słowach: „kwity kasowe mogą być podpisane przez jednego Dyrektora“, zmienia się koniec tego ustępu w następujący sposób: **kwity kasowe mogą być podpisane przez jednego Dyrektora, jego zastępcę lub prokurzystę i kasyera.**

W tym samym paragrafie w ustępie 11-tym mają być **opuszczone** słowa „w maju i listopadzie“.

W §. 8. ustępie 1-szym po słowach: „Ogólne Zgromadzenie zbiera się raz na rok“ ma być dodany wyraz: **„najpóźniej“.**

Zmiany powyższe obowiązywać mają dopiero wówczas, skoro nowy statut Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w życie wejdzie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW
TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU
W KRAKOWIE

i Filii we Lwowie z dniem 31 Grudnia 1897 r.

Kraków, dnia 31 Grudnia 1897 r.

Władysław Dąbrowski
Krzysztof Kozłowski
Krzysztof Kozłowski

J. Brzuch
Wiemers Dzieduszycki

Mieczysław Karłowicz
A. Potocki

Aktywa.

Rachunek bilansu

	Złr.	ct.
Gotówka w kasie	74.167	94
Weksle Członków	4,144.105	08
Fundusz rezerwowy:		
35.000 Złr. w 4% listach galic. Tow. Kredyt. ziemsk. Złr. 33.808-05		
Książeczka własna Nr. 7.482 . . . . . „ 394-29	34.202	34
	<hr/>	
	4,252.475	36

Straty.

Rachunek

	Złr.	ct.
Procenta od wkładek na książeczki	82.006	24
„ od weksli reeskontowanych	5259	88
„ dla funduszu rezerwowego	1315	48
Koszta administracji: place, druki, czynsz, koszta prawne i t. p.	23.322	28
„ „ podatki i należności	28.299	01
Odpisane należności wątpliwe	7703	71
% od rachunku bieżącego	1230	44
Saldo zysk . . . . . Złr: 58.943-92		
Przeniesienie z r. 1896 . . . . . „ 14.367-86	73.311	78
	<hr/>	
	222.448	82

DYREKCJA:

Z. Słonecki.

I. Głazewski.

Dr G. Romer.

Naczelnik biura:
Kroebbl.

z dniem 31 Grudnia 1897 r.

Pasywa.

	Złr.	ct.
Udziały Członków	1,155.038	18
Wkładki na książeczki	1,847.053	65
Rachunek bieżący	758.072	81
Weksle reeskontowane	356.094	—
Procent od weksli pobrany na rok 1898	28.702	60
Fundusz rezerwowy . . . . . Złr. 32.886-86		
Procent narosły w r. 1897 . . . . . „ 1.315.48	34.202	34
Saldo zysk	73.311	78
	<hr/>	
	4,252.475	36

zysków i strat.

Zysk.

	Złr.	ct.
Procent od weksli:		
Przeniesienie z roku 1896 . . . . . Złr. 31.813-68		
w roku 1897 pobrano . . . . . „ 204.969-88		
	<hr/>	
„ 236.783-56		
Na rachunek roku 1898 odpada . . . . . „ 28.702-60		
Pozostaje na rachunek roku 1897	208.080	96
Przeniesienie zysku z roku 1896	14.367	86
	<hr/>	
	222.448	82

Kraków, dnia 31 Grudnia 1897 r.

KOMISYA KONTROLUJĄCA:

Włodzimierz Gniewosz.
Stanisław Komornicki.J. Breuer.
Klemens Dzieduszycki.Michał Garapich.
A. Potocki.

Tem żywym zainteresowaniem się całego społeczeństwa, okazaliśmy naszą narodową żywotność, niemniej jednak i Instytucya, sterowana umiejętną ręką, okazała swą niewzruszoną siłę, bo mimo zewnętrznych burz i gromów ominęła szczęśliwie szkopyły — i dzięki opiece Opatrzności i sumiennej i na znajomości rzeczy opartej pracy Dyrekcyi, nie zboczyła ani na włos z obranej drogi, i wykazuje rozwój interesów normalny i pomyślny.

Kierunek Instytucyi naszej zmienił się znacznie w ubiegłym roku, a szczegółowe sprawozdania z pojedynczych działów wykażą, że kierunek pozostał dobrym, a wyniki zamknięć rachunkowych korzystne.

By zapobiedz na przyszłość nadużyciom zaufania, jakie niestety dość często w Instytucjach czysto finansowych, a rzadziej w obywatelskich się trafiają, — o ile takie zapobieżenie wobec wybryków jednostek jest możliwem, postanowiła Rada Nadzorcza przy opracowaniu już dawno zamierzonej zmiany statutów położyć większy nacisk w kierunku zaprowadzenia ściślejszej fachowej kontroli, unormowania praw wyborczych Członków wszystkich działów, jak również odpowiedniego określenia składu i atrybucyi Dyrekcyi, Rady nadzorczej i Walnego Zgromadzenia.

Obrady nad tym ważnym przedmiotem przeprowadziła Rada nadzorcza na dwóch nadzwyczajnych posiedzeniach, odbytych w dniach 5 i 15 kwietnia 1898 roku. Rezultat tej pracy będzie Wysokiemu Zgromadzeniu osobnem sprawozdaniem przedstawiony.

Dyrekcya i Komisye rachunkowe przedstawia Wysokiemu Zgromadzeniu szczegółowe sprawozdania, i wnioski co do rozdziału zysków. W niniejszem sprawozdaniu ograniczymy się więc do naszkicowania działalności pojedynczych działów i osiągniętych rezultatów.

W Towarzystwie wzajemnego kredytu wykazuje zamknięcie rachunkowe za rok 1897 nieco zmniejszony ruch operacyi.

Obrót kapitałów zmniejszył się o zhr. 4,686.490. Udziały zwiększyły się o zhr. 34.466, a eskont weksli zmniejszył się o zhr. 6.308. Z czystego zysku otrzymają Członkowie Towarzystwa wzajemnego kredytu dywidendę od udziałów 5%.

Rada nadzorcza odbyła w listopadzie 1897 i w maju 1898 roku zwyyczajne posiedzenia swoje, zaś w kwietniu 1898 roku dwa nadzwyczajne posiedzenia w sprawie zmiany statutów, a nadto Komisye specjalne kilkakrotnie czynne były, tak w Krakowie jak i we Lwowie.

Na posiedzeniach tych załatwiono następujące ważniejsze sprawy:
Rada nadzorcza zatwierdziła wybory Członków Rady nadzorczej, dokonane po obwodach w myśl statutu i instrukcyi wyborczej, a mianowicie:

Tadeusza Cieńskiego	z obw.	Czortkowskiego
Józefa Dobka	„	Kołomyjskiego
Dra Fran. Paszkowskiego	z WKS.	Krakowskiego
Wład. Głębockiego	z obw.	Sądeckiego
Wojc. Wasilewskiego	„	Sanockiego
Stan. Brykczyńskiego	„	Stanisławowskiego
Adolfa Dobrzyńskiego	„	Tarnowskiego
Przeclawa Sławińskiego	„	Wadowickiego

Wybór w obwodzie Sanockim odbył się w miejsce zmarłego Członka Rady ś. p. Feliksa Gniewosza, który przez lat 12 ten obwód w Radzie zastępował. Odczuwamy wszyscy głęboko tę stratę, Rada stratę kolegi gorliwego i czynnego, kraj obywatela prawego i pełnego poświęcenia dla sprawy publicznej.

Z powodu wniesionych rezygnacyj Dyrektora II. Hr. Karola Scipiona, oraz zastępców Dyrektorów: Dra Franciszka Paszkowskiego i Dra Władysława Lisowskiego, Rada nadzorcza opierając się na § 93 ustępie 5 statutu Towarzystwa wybrała Dyrektorem II. Ignacego Głazewskiego, dotychczasowego zastępcę Dyrektora Referenta, a na zastępców Dyrektorów, a mianowicie: Zastępcą I. Dyrektora Dra Antoniego Górskiego, Zastępcą II. Dyrektora Dra Henryka Szarskiego, a Zastępcą Dyrektora Referenta P. Edmunda Piotrowskiego, tego ostatniego prowizorycznie na lat 2. Na porządku dziennym dzisiejszego Zgromadzenia jest zatwierdzenie wyboru jednego Członka Rady nadzorczej, którego kadencya urzędowania skończyła się w roku bieżącym.

Rada nadzorcza, stósownie do przysługującego jej w myśl § 85 statutu prawa, przedstawia Wys. Zgromadzeniu do zatwierdzenia na Członka Rady nadzorczej z łona Zgromadzenia ogólnego Hr. Antoniego Wodzickiego, który od roku 1892 zasiada w Radzie nadzorczej.

Rada nadzorcza, kończąc na tem swoje sprawozdanie, uprasza, by Wys. Zgromadzenie raczyło je przyjąć do wiadomości, i uchwalić przedstawione wyżej wnioski.

Sprawozdanie Rady nadzorczej przyjęto większością głosów.

Zgromadzenie przystąpiło do dalszego punktu porządku dziennego, mianowicie do zatwierdzenia wyboru jednego Członka Rady nadzorczej.

Przewodniczący, zaprosiwszy do Komisji skrutacyjnej Wnych Dra Konstantego Lipowskiego, Stefana Moysę i Zdzisława hr. Tarnowskiego, poddał pod głosowanie kartkami dokonany przez Radę nadzorczą wybór Antoniego hr. Wodzickiego na Członka Rady nadzorczej do kadencji I (1898—1904).

Po odbytem głosowaniu i obliczeniu oddanych głosów oznajmił Dr Konstanty Lipowski im. Komisji skrutacyjnej, że na 275 oddanych głosów otrzymał Antoni hr. Wodzicki jako Członek Rady nadzorczej, 260 głosów.

Wybór zatem, przez Radę nadzorczą dokonany, został zatwierdzony.

Z kolei porządku dziennego przystąpiono do zmian statutów Towarzystwa a mianowicie:

- a) §§. **1—6, 83—96, 98—100, 102 i 103** dotychczasowego „**statutu Towarzystwa** wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, obejmującego zarazem warunki ubezpieczeń **w dziale ubezpieczeń od ognia**“;
- b) §§. **1, 2, 3, 5 i 6** „**dodatku do statutu**, obejmującego warunki **ubezpieczeń ziemiopłodów** od szkód przez **grad** zrządzonych“;
- c) artykuł 2 i 5 „**dodatku do statutu**, obejmującego warunki **ubezpieczeń na życie**“.

Zgodnie z przedstawionymi wnioskami Rady nadzorczej, oraz Członków Zgromadzenia ogólnego Wnych Dra Konstantego Lipowskiego, Stefana Moysy i Dra Walentego Staniszewskiego, Zgromadzenie Ogólne przedłożył projekt nowego statutu Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie zatwierdziło.

SPRAWOZDANIE DYREKCYI
Z OPERACYI TOW. WZAJEMNEGO KREDYTU
w roku 1897
odeczytane
na Zgromadzeniu Ogólnem
przez Dyrektora Ignacego Głazewskiego.

Wysokie Zgromadzenie!

Sprawozdanie niniejsze za rok 1897 a dwudziesty trzeci istnienia Towarzystwa, które mamy zaszczyt Szanownym Panom przedłożyć, przedstawia obraz czynności z pod zarządu Dyrekcyi w obecnym składzie.

Rok 1897 był bilansowym wynikiem gorszy od poprzednich, a to głównie z powodu niższej stopy procentowej, pobieranej od Członków przez przeciąg całego roku, podczas gdy w r. 1896 stopa ta była o $\frac{1}{2}\%$ przez część roku wyższą. Rachunek wskazuje, że przy sumie eskontu Złr. 12,000.000 zwiększenie dochodu rocznego o $\frac{1}{2}\%$ wynosiłoby około Złr. 20.000, odpowiednio do ostatnich zamknięć rachunkowych wykazujących przeszło Złr. 200.000 pobranych odsetek za eskont w ostatnim roku. Są jednak i inne przyczyny, które się na ten nieco gorszy rezultat złożyły a to: Stan wkładów się zmniejszył, a wypowiedzianie i podnoszenie takowych były większe, koszta administracyi wzrosły nieco, a podatków opłacono znów więcej o Złr. 5.143 ct. 18.

Odpisano na dubioza Złr. 7.703 c. 71, czyli więcej o Złr. 2.205 c. 48, niż w roku 1896.

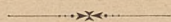
Udziały Członków ponownie wzrosły, co naturalnie mniej korzystnie wypaść musi przy rozdziale dywidendy.

Obrót w eskoncie weksli był wyższy w roku 1897 niż w poprzednim, a zapas, to jest stan portfelu z końcem roku nieco niższy. Reeskont tak wśród, jak w końcu roku był znacznie mniejszy, co jednak zbyt dodatnio na rachunek Zysków i Strat wpłynąć nie mogło, bo prawie to samo procentowo opłacono od obcych lokacyj, coby zapłacić należało za reeskont.

Fundusz rezerwowy wzrósł z oprocentowania i uchwały zesłorocznej o Złr. 3.115 c. 48. Jest to wzrost nie wielki, tak, jak w stosunku do udziałów i wkładek niską jest suma ogólna Złr. 34.202 c. 34 tego funduszu. Od lat sześciu Rada Nadzorcza i Zgromadzenia ogólne zasilają go znacznie-szemi częściami zysku.

Znane defraudacye zaszele w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń nie dotknęły w niczem Towarzystwa wzajemnego kredytu, o czem przekonały się odnośne komisye po przeprowadzeniu licznych lustracyj, dokonanych tak przez Prezydyum, jak przez Radę nadzorczą i w obecności c. k. Komisarza rządowego, we wszystkich kasach i depozytach, z końcem roku zesłego.

Szczegółowe obroty i wyniki mamy zaszczyt przedstawić Szanownemu Zgromadzeniu, następującymi wyciągami z rachunków rocznych.

Wykaz obrotów w Towarzystwie Wzajemnego Kredytu

w Krakowie za rok 1897.

Obrót kasowy:

Doszedł w r. 1897 do sumy	Złr.	48,351.791	ct. 68
W porównaniu z obrotem w r. 1896	„	53,038.281	„ 82
Zmniejszył się o	„	4,686.490	„ 14

Udziały i ilość Członków:

Z roku 1896 pozostało członków 1292 z kwotą udziałów	Złr.	1,120.571 ct.	37
Dnia $3\frac{1}{12}$ 1897 było członków 1296 z kwotą udziałów	„	1,155.038 „	18
Przybyło zatem 4 członków i udziałów	„	34.466 „	81

Wkładki na książeczki:

Dnia $3\frac{1}{12}$ 1896 było książeczek 1809 opiewających na	Złr.	1,911.028 ct.	01
W r. 1897 stron 2.741 złożyło Złr. 2,332.930 ct. —			
„ „ „ 3481 odebrało „ 2,396.904 „ 36			
Ubyło zatem wkładek	„	63.974 „	36
Stan wkładek $3\frac{1}{12}$ 1897 na 1791 książeczkach wynosił	„	1,847.053 „	65
Książeczek wkładkowych ubyło 18			

Dział wekslowy:

Dnia $3\frac{1}{12}$ 1896 portfel obejmował 1736 weksli na sumę	Złr.	4,150.413 ct.	36
Dnia $3\frac{1}{12}$ 1897 portfel obejmował 1723 weksli na sumę	„	4,144.105 „	08
Ubyło zatem 13 weksli na	„	6.308 „	28
Wśród roku 1897 eskontowano 5.400 weksli na Złr. 12,921.289 ct. 95			
Wśród roku 1897 spłacono 5.413 weksli na Złr. 12,927.598 ct. 23			
W porównaniu z r. 1896 eskontowano więcej o 111 weksli na kwotę większą o	Złr.	297.063 ct.	83
W porównaniu z r. 1896 spłacono więcej o 178 weksli na większą kwotę	„	605.788 „	33

Przez rok 1897 reeskontowano na Złr. 1,708.194			
mniej niż w r. 1896 o	„	1,654.727	„ 38
Przez rok 1897 wykupiono na Złr. 1,823.170 ct. —			
mniej niż w r. 1896 o	„	1,631.411	„ 38
Pozostało $3\frac{1}{12}$ 1897 w reeskoncie Złr. 356.094			
Było $3\frac{1}{12}$ 1896	„	471.070	
Przeto ubyło weksli reeskontow.	„	114.976	

Fundusz rezerwowy:

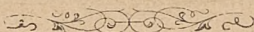
Wynosił dnia $3\frac{1}{12}$ 1896	Złr.	32.886	ct. 86
Przybyło z odsetek za rok 1897	„	1.315	„ 48
Stan funduszu $3\frac{1}{12}$ 1897	„	34.202	„ 34

Koszta administracyi:

Płace, koszta kancelaryjne i prawne, lokal itd.	Złr.	23.322	ct. 28
Podatki i należności skarbowe	„	28.299	„ 01
Razem	„	51.621	„ 29

Zysk:

Rachunek zysków i strat za rok 1897 wykazuje			
zyski netto	Złr.	58.943	ct. 92
Rok 1896 dał bez — przeniesienia reszty	„	77.170	„ 84
W roku 1897 zatem jest zysk mniejszy	„	18.226	„ 92
Z wykazanej powyżej kwoty	„	58.943	„ 92
Strącając dla Dyrekcyi (§ 6 statutu) tantiemę	„	5.894	„ 39
zostaje do rozdziału	„	53.049	„ 53
oraz przeniesienie zysku z r. 1896	„	14.367	„ 86
Do dyspozycyi Zgromadzenia Ogólnego za r. 1897	„	67.417	„ 39

SPRAWOZDANIE KOMISYI RACHUNKOWEJ
złożone
OGÓLNEMU ZGROMADZENIU
CZŁONKÓW TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU
W KRAKOWIE

na dniu 28 maja 1898 r.

przez Członka Rady nadzorczej *Stanisława Komornickiego*.

Szanowne Zgromadzenie!

Wskutek polecenia i w imieniu Rady nadzorczej Komisya rachunkowa składa sprawozdanie z operacyi Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1897 r. włącznie, czyli za 23 rok istnienia Towarzystwa.

Komisya rachunkowa sprawdziła jak najdokładniej bilans, porównała go z odnośnemi księgami, przejrzała dowody i alegaty, weksle w portfelu, jakoteż wykaz reeskontowanych, sprawdziła stan kasy i znalazła, że wszystkie pozycye tego bilansu są usprawiedliwione i zgodne z rzeczywistością i że czysta pozostałość wynosi sumę . . . . . złr. 58.943 ct. 92
doliczywszy do tejże przeniesienie zysku z r. 1896 złr. 14.367 ct. 86
Wynosi ogólna pozostałość . . . . . złr. 73.311 ct. 78

Stosownie do § 6 lit. a) statutów Towarzystwa wzajemnego kredytu przypada dla Dyrekecyi 10% tantiemy od czystej pozostałości, co czyni . . . , ... zlr. 5.894 ct. 39
 pozostaje do dyspozycyi Ogólnego Zgromadz. kwota zlr. 67.417 ct. 39

Na podstawie tych wyników stawia komisya rachunkowa z upoważnienia Rady nadzorczej i w jej imieniu następujące wnioski:

WNIOSEK I.

Ogólne Zgromadzenie po wysłuchaniu sprawozdań Dyrekecyi, Rady nadzorczej i Komisji rachunkowej udziela Dyrekecyi Towarzystwa wzajemnego Kredytu w Krakowie absolutoryum za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1897 roku włącznie, czyli za 23 rok istnienia Towarzystwa.

WNIOSEK II.

Z kwoty	zlr. 67.417 ct. 39
pozostałej do dyspozycyi ogólnego Zgromadzenia przyznaje się:	
1) W myśl uchwały ogólnego Zgromadzenia z dnia 29 maja 1877 r. i na podstawie § 6 ustępu 4 lit. b) i § 8 lit. f) statutu 10% czystego zysku jako wynagrodzenie dla Członków Rady nadzorczej, t.j. sumę	zlr. 5.894 ct. 39
2) W sposób § 6 statutu określony wypłaci się Członkom Towarzystwa dywidendę od udziałów w wysokości 5%, co czyni	zlr. 55.832 ct. 48
3) Na powiększenie funduszu rezerwowego	„ 1.000 ct. —
4) „ „ „ emerytalnego	„ 690 ct. 52
5) Pozostałą resztę w kwocie	„ 4.000 ct. —
przenosi się na rachunek zysków roku następnego t. j. 1898.	zlr. 67.417 ct. 39

Wnioski powyższe zostały przez Zgromadzenie ogólne jednomyślnie bez dyskusyi uchwalone.

Zgodnie z przedstawionymi wnioskami przez referenta komisji rachunkowej, Stanisława Komornickiego, uchwała Zgromadzenie ogólne jednomyślnie w obowiązującym statucie Towarzystwa wzajemnego kredytu wprowadzić niżej przytoczone zmiany, a w szczególności:

W paragrafie 2-gim dotychczasowe brzmienie ustępu 4-tego lit. a): „do eskontowania weksli Członków, które to weksle Towarzystwo ma prawo reeskontować“ — zostaje zmienione w następujący sposób:

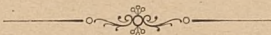
„do udzielania Członkom pożyczek na weksle, które Towarzystwo ma prawo reeskontować“.

W §. 7. ustęp 3, zamiast słów „i 24 Członków“ wstawia się słowa **„i 16 Członków“**; nadto w ustępie 9-tym tego paragrafu po słowach: „kwity kasowe mogą być podpisane przez jednego Dyrektora“, zmienia się koniec tego ustępu w następujący sposób: **kwity kasowe mogą być podpisane przez jednego Dyrektora, jego zastępcę lub prokurzystę i kasyera.**

W tym samym paragrafie w ustępie 11-tym mają być **opuszczone** słowa „w maju i listopadzie“.

W §. 8. ustępie 1-szym po słowach: „Ogólne Zgromadzenie zbiera się raz na rok“ ma być dodany wyraz: **„najpóźniej“**.

Zmiany powyższe obowiązywać mają dopiero wówczas, skoro nowy statut Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w życie wejdzie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW
TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU
W KRAKOWIE

i Filii we Lwowie z dniem 31 Grudnia 1897 r.

Przychód.

Wyciąg z ksiąg

	Zhr.	ct.
Saldo gotówki z roku 1896	29.739	50
Udziały wpłacone w ciągu roku	85.666	76
Wkładki na książeczki . . . . . Zhr. 2,261.753·65		
Procent skapitalizowany . . . . . „ 71.176·35	2,332.930	—
Wpłaty na rachunek bieżący	6,938.751	19
Weksle splecone	12,927.598	23
Weksle reeskontowane	1,708.194	—
Procent od weksli eskontowanych	204.969	88
<hr/>		
	24,227.849	56

DYREKCJA:

Z. Słonecki.

I. Głazewski.

Dr. G. Romer.

Naczelnik biura:
Kroebbl.

kasowych za rok 1897.

Rozchód.

	Zhr.	ct.
Udziały zwrócone	51.199	95
Zwrot wkładek na książeczki	2,396.904	36
Wyплаты na rachunek bieżący	6,708 890	48
Weksle eskontowane	12,921.289	95
Splata weksli reeskontowanych	1,823.170	—
Procent od weksli reeskontowanych	5.259	88
„ „ wkładek zapłacony . . . . . Zhr. 10.829·89		
„ „ „ skapitalizowany . . . . . „ 71.176·35	82.006	24
Procent od rachunku bieżącego wypłacony	1.230	44
Wypłacona dywidenda za rok 1896	53.678	63
„ tantiema za rok 1896	15.434	16
Koszta administracyi	23.322	28
Zapłacone podatki i należności	28.299	01
Lokacya funduszu rezerwowego	34.202	34
Odpisane należności	7.703	71
Na fundusz emerytalny urzędników	1.090	19
Saldo na rok 1898	74.167	94
<hr/>		
	24,227.849	56

Kraków, dnia 31 Grudnia 1897 r.

KOMISYA KONTROLUJĄCA:

Włodzimierz Gniewosz.
Stanisław Komornicki.

J. Breuer.
Klemens Dzieduszycki.

Michał Garapich.
A. Potocki.

Aktywa.

Rachunek bilansu

	Złr.	ct.
Gotówka w kasie	74.167	94
Weksle Członków	4,144.105	08
Fundusz rezerwowy: 35.000 Złr. w 4% listach galic. Tow. Kredyt. ziemsk. Złr. 33.808'05		
Książeczka własna Nr. 7.482 . . . . . „ 394'29	34.202	34
	4,252.475	36

Straty.

Rachunek

	Złr.	ct.
Procenta od wkładek na książeczki	82.006	24
„ od weksli reeskontowanych	5259	88
„ dla funduszu rezerwowego	1315	48
Koszta administracyi: płace, druki, czynsz, koszta prawne i t. p.	23.322	28
„ „ podatki i należności	28.299	01
Odpisane należności wątpliwe	7703	71
% od rachunku bieżącego	1230	44
Saldo zysk . . . . . Złr. 58.943'92		
Przeniesienie z r. 1896 . . . . . „ 14.367'86	73.311	78
	222.448	82

DYREKCJA:

Z. Słonecki.

I. Głazewski.

Dr G. Romer.

Naczelnik biura:
Kroebbl.

z dniem 31 Grudnia 1897 r.

Pasywa.

	Złr.	ct.
Udziały Członków	1,155.038	18
Wkładki na książeczki	1,847.053	65
Rachunek bieżący	758.072	81
Weksle reeskontowane	356.094	—
Procent od weksli pobrany na rok 1898	28.702	60
Fundusz rezerwowy . . . . . Złr. 32.886'86		
Procent narosły w r. 1897 . . . . . „ 1.315.48	34.202	34
Saldo zysk	73.311	78
	4,252.475	36

zysków i strat.

Zysk.

	Złr.	ct.
Procent od weksli:		
Przeniesienie z roku 1896 . . . . . Złr. 31.813'68		
w roku 1897 pobrano . . . . . „ 204.969'88		
	236.783'56	
Na rachunek roku 1898 odpada . . . . . „ 28.702'60		
Pozostaje na rachunek roku 1897	208.080	96
Przeniesienie zysku z roku 1896	14.367	86
	222.448	82

Kraków, dnia 31 Grudnia 1897 r.

KOMISYA KONTROLUJĄCA:

Włodzimierz Gniewosz.
Stanisław Komornicki.

J. Breuer.
Klemens Dzieduszycki.

Michał Garapich.
A. Potocki.

